

**Jouni Koskelan valtuustoaloite 31.3.2025: Heinäveden Palokin koskien padot purettava;
Heli Järvisen valtuustoaloite 22.9.2025: Palokin kosket vapaaksi**

KH 17.11.2025 § 457
813/00.03.01.03/2024

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja-kaupunginlakimies Roosa Aaltonen
roosa.aaltonen@savonlinna.fi, p. 050 401 7788

Selostus

Valtuutetut Jouni Koskela ja Heli Järvinen ovat molemmat jättäneet valtuustoaloitteet Palokin koskien vapauttamisen edistämisestä. Koskelan valtuustoaloite on jätetty 31.3.2025 ja sen on allekirjoittanut 22 valtuutettua. Järvisen valtuustoaloite on jätetty 22.9.2025 ja sen on allekirjoittanut 33 valtuutettua. Aloitteet ovat oheismateriaalina.

Kaupunginhallitus on 7.4.2025 § 122 päättänyt lähettää Koskelan aloitteen Pohjois-Karjalan Sähkön yhtiökokousedustajalle valmisteltavaksi. Kaupunginhallitus on 29.9.2025 § 360 päättänyt kaupunginvaltuuston päätösten täytäntöönpanosta, mutta ei ole ohjannut Järvisen valtuustoaloitetta valmisteltavaksi millekään tietylle taholle kaupungissa.

Koskelan valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että Savonlinnan kaupunki Pohjois-Karjalan Sähkön omistajakuntana edistää Petteri Orpon hallitusohjelman ja Itäisen Suomen ohjelman mukaisesti Heinäveden Palokin koskien patojen purkua ja samalla edistää uhanalaisten kalakantojen, erityisesti Saimaan järvilohen ja järviainen elvyttämistä. Järvisen valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esittävät, että Savonlinna muiden kuntien tavoin, tekee selkeän päätöksen Vuoksen vesistön lohikalakantojen elvyttämiseksi Palokin koskien vapauttamisesta Itä-Suomen kuntien ja kaupunkien, valtion ja yksityisten yritysten yhteisenä hankkeena, johon haetaan myös EU-tason rahoitusta. Koska valtuustoaloitteet ovat sisällöltään ja esityksiltään hyvin samanlaisia, on ne tarkoituksenmukaista käsitellä yhdessä.

Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 85 §:n mukaan aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Koska aloitteen tarkoittamassa asiassa on kyse kaupungin omistajaohjauksesta ja kaupungin kannan antamisesta kaupunkia edustaville tahoille Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n toimielimissä, on kaupunginhallitus toimivaltainen viranomainen käsittelemään aloitteen.

Vastaus valtuustoaloitteisiin

Toimivalta Palokin voimalaitosta koskien on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:llä (PKS). 45 % PKS:n omistuksesta on toimialueen 17 kunnalla. Savonlinnan kaupunki on yksi näistä energiayhtiön useista

kuntaomistajista. Savonlinnan kaupungin omistusosuus PKS:stä on 0,11 %.

PKS:n suurin omistaja on Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy (Holdingyhtiö), joka omistaa PKS Oy:stä 54,2 %. Holdingyhtiö on perustettu vuonna 2000 hoitamaan kuntaomistajien omistajapolitiikkaa PKS:ssä. Savonlinnan kaupungin omistusosuus holdingyhtiöstä on 0,22 %. Holdingyhtiön ohjaus jakaantuu yhtiökokouksen, hallintoneuvoston, hallituksen ja operatiivisen johdon välillä.

Savonlinnan kaupunki siten omistaa suoraan PKS:n osakkeita sekä on sen välillisenä omistajana Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n kautta, jonka hallintoneuvostossa kaupungilla on edustajansa. PKS:n suurimman omistajan, Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n, hallintoneuvosto käyttää keskeisintä omistajan toimivaltaa PKS:ssä. Savonlinnan kaupungin omistukseen perustuva äänivalta sekä PKS:ssä että Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ssä on marginaalisen pieni, vain alle prosentin molemmissa. Savonlinnan kaupungin näkökulmasta yhtiöiden taloudellinen merkitys ja painoarvo kaupungin talouteen on melko vähäinen yhteenlasketun omistusosuuden ollessa pieni: vuodelta 2024 kaupunki on saanut osinkotuottoja PKS:ltä ja holdingyhtiöltä yhteensä 10.480 euroa.

Savonlinnan rakennus- ja ympäristölautakunta on [21.2.2024 § 35](#) vastannut aikaisempaan Palokin koskien vapauttamista koskevaan valtuustoaloitteeseen. Vastauksena aloitteeseen lautakunta on todennut, ettei asia ole miltään osin Savonlinnan kaupungin hoidettavissa, mutta kaupunki voi kuitenkin ilmaista tukensa asialle sekä että Palokin koskien vapauttaminen olisi yksi merkittävimmistä toimenpiteistä, joilla edistettäisiin uhanalaisten arvokalojen luontaista lisääntymistä Saimaan alueella.

PKS:n 13.3.2025 julkaiseman [tiedotteen](#) mukaan Palokin vesivoimalaitoksen peruskorjaus valmistuu loppuvuodesta 2025. PKS:n pohjoiskarjalaiset omistajakunnat ovat [huhtikuussa 2025](#) pyytäneet yhtiötä käynnistämään neuvottelut valtioneuvoston kanslian kanssa Palokin voimalaitoksesta. Kunnat pyysivät tuolloin PKS:ää tekemään tekemään tarvittavat lisäselvitykset jatkoneuvottelujen pohjaksi, mm. arviota Palokin voimalaitoksen arvonmäärityksestä ja siihen liittyvistä epävarmuustekijöistä, kuten sähkömarkkinoiden kehityksestä, lainsäädännöstä ja muista keskeisistä Palokin voimalaitokseen kohdistuvista toimintaympäristön muutoksista. PKS:n 10.11.2025 julkaiseman [tiedotteen](#) mukaan Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausyksikkö ja PKS ovat käyneet neuvotteluita kesän ja alkusyksyn 2025 aikana Palokin voimalaitoksen tulevaisuudesta. Tiedotteen mukaan PKS on neuvotteluissa esittänyt vaihtoehtoja ratkaisua (ns. Nälönvirta -vaihtoehto).

Savonlinnan kaupunki pitää Palokin koskien vapauttamista ja Saimaan järvilohen pelastamista erittäin tärkeänä vesiluonnon suojeluhankkeena, kuten rakennus- ja ympäristölautakunta on päätöksessään 21.2.2024 § 35 todennut. Kaupunki kuitenkin toteaa, että sen omistusosuus PKS Oy:ssä ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ssä on hyvin pieni, eikä kaupungilla ole tosiasiallista vaikutusvaltaa päätöksenteossa. Savonlinnan näkökulmasta tarkasteltuna voimalan taloudellinen merkitys ja painoarvo on melko vähäinen kaupungin yhteenlasketun omistusosuuden ollessa pieni. Kaupunki kuitenkin ilmaisee tukensa aloitteen tavoitteille ja linjaa, että sen edustajat yhtiöiden hallintoelimissä toimivat suhtautuvat myönteisesti Palokin koskien ennallistamiseen, edellyttäen, että menetykset kompensoidaan laitoksen omistajalle valtion toimesta täysimääräisesti.

Toimivalta	Hallintosääntö 85 §
Esittelijä	Vt. kaupunginjohtaja Hämäläinen Markus
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen vastauksen valtuutettujen Jouni Koskelan ja Heli Järvisen valtuustoaloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Jouni Koskela Heli Järvinen
Toimenpiteet	Kaupunginvaltuusto Kaupungin yhtiökokousedustaja